

Loška kronika ohranja spomine na slovenske korenine kraja

V Mohorjevi založbi je pred kratkim izšla knjiga »Spomini. Življenje v okolici Baškega jezera v zrcalu časa« Tončka Urschitza. Uredila je knjigo Katharina Urschitz, avtorjeva hčerka.

Sredi devetdesetih let preteklega stoletja je Katharina Urschitz od očeta dobila mapo z njegovimi spomini. Presenečena je bila nad obsegom zapiskov Tončka Urschitza, tako piše v uvodniku. Očetovi zapiski so napisani večinoma v sočnem, domačem jeziku. Zapisal si je vse to, kar je doživel, kar je izvedel od starejših domačinov. Tudi to, kar je prebral v zgodovinskih knjigah, je Tonček Urschitz znal umestiti v širše družinsko-politično dogajanje. Pri branju teh zapiskov se je v Katharini Urschitz rodila ideja za dvojezično knjigo. Namen knjige je tudi ohranitev narečnih izrazov, v knjigi so navedeni v oklepajih tudi v knjižni slovenščini.

Anton Urschitz, p. d. Jamnkov Tonček, je svoje spomine začel pisati leta 1990, ko je šel v pokoj kot poštar. V petih letih, do leta 1995, je opisal svoj rojstni kraj, loško faro in domača hišna imena, ker »slutim,

da bo prišel čas, ko se bo to vse ponemčilo in šlo v pozabo,« piše Tonček Urschitz. Opisal je Loče, Dobje, Hriber, Ratenče, Pogorje, Rute, Kopanje, Ovčno, Stari grad in Bače.

V rokopisu rajnega Tončka Urschitza (1930–2001) je na 88 straneh zbranih 194 hišnih imen z območja loške fare. V loški fari je avtor zapisal 29 ledinskih imen. Pri vsaki hiši je zapisal zanimivo zgodovino in navedel, katere družine so v času nacionalsocializma utrpeli smrtne žrtve in katere slovenske družine so bile pregnane. V Urschitzevih spominih so izpostavljena imena smrtnih žrtev in imena pregnanih družin, posebej pa je opisan tudi pregon župnika Josipa Ogrisa in učitelja Franca Aichholzerja.

Knjigi so dodane tudi razne stare fotografije. Katharina Urschitz je dodala svoje risbe – portrete ljudi, ki so opisane v knjigi. S tem želi postaviti majhen spomenik rajnim. V skrajšani obliki so Urschitzevi spomini prevedeni tudi v nemščino. Ta dvojezična loška kronika Tončka Urschitza obsega 292 strani in stane 32 evrov.

ALEXANDRA PRASTER

